

**ЭКОЛОГИК ТАДБИРКОРЛИКДА RESURSLARDAN FOYDALANISHNI
OSHIRISH YO`NALISHLARI**

Мирзаева Нилуфар Сабиржановна

Наманган муҳандислик-технология институти ассистент

Аннотация: Экологик тadbirkorlikda resurslardan foydalanishni oshirish yo`nalishlari, foyda, rentabellik, mehnat unumdorligi kabi kompaniyaning rivojlanish strategiyasini amalga oshirish vakolatiga va mas'uliyatiga ega bo'lgan shaxs hisoblanadi. Maqolada tadbirkorlik korxonalarida resurslardan samarali foydalanish omillarining o'zaro munosabatlarini takomillashtirilgan.

Калит so'zlar: muhit, biznes, tadbirkorlik, investision, tadbirkorlik faoliyati, xorijiy investisiya, investision tizim.

Аннотация: Это человек, обладающий полномочиями и ответственностью за реализацию стратегии развития компании, такой как направления повышения использования ресурсов, прибыли, рентабельности и производительности труда в экологическом предпринимательстве. В статье усовершенствовано взаимодействие факторов эффективного использования ресурсов на бизнес-предприятиях.

Ключевые слова: среда, бизнес, предпринимательство, инвестиции, предпринимательская деятельность, иностранные инвестиции, инвестиционная система.

Abstract: This is a person who has the authority and responsibility for implementing the company's development strategy, such as directions for increasing the use of resources, profits, profitability and productivity in environmental entrepreneurship. The article improves the interaction of factors for the efficient use of resources in business enterprises.

Keywords: environment, business, entrepreneurship, investment, entrepreneurial activity, foreign investment, investment system

Hozirgi kunda iqtisodiyotni rivojlanishida tadbirkorlarni o`rni va ahamiyati juda kattadir. Shu bois ekologik tadbirkorlik faoliyatining iqtisodiyotga qo`shadigan xissasini yanada oshirish uchun ishlab chiqarish resurslari va iqtisodiy salohiyatdan samarali foydalanish lozim. Hozirgi iqtisodiyotni raqamlashtirish sharoitida bu vazifani bajarish uchun hisoblash texnikasidan, kompyuterlardan va axborot texnologiyalaridan foydalanishga keng imkoniyatlar yaratilishi kerak. Bu imkoniyatlarning yaratilishi natijasida mehnat sarfining kamayishiga, ishlab chiqarilayotgan mahsulot tannarxini pasaytirishga muvaffaq bo`linadi. Takomillashtirilgan axborot texnologiyalarini joriy qilish barcha moddiy resurslar sarfini qisqartirishga olib boradi. Ekologik tadbirkorlik korxonalarida uchun bu narsa juda muhimdir. Chunki, mahsulot tannarxida moddiy harajatlarda juda yuqori xissaga ega. Axborot texnologiyalaridan foydalanish, texnologiyani takomillashtirish va muvofiqlashtirish natijasida xomashyo va materiallar sarfining kamayishi, asosan chiqindilar va nuqsonlarni kamaytirish vositasida amalga oshadi.

Natijada, moddiy resurslardan foydalanish koeffisiyenti hamda xom ashyodan tayyor mahsulot chiqishi foizi ortishiga erishiladi.

Bundan tashqari ekologik tadbirkorlik korxonalarining iqtisodiyotga qo'shadigan xissasini orttirish uchun ularda foydalaniladigan xom ashyo va materiallarni ishlab turgan texnologiyaga moslashtirish ham muhim qadam bo'lib xisoblanadi. Shu bilan birgalikda yana quyidagi yo'nalishlarni amalga oshirish tadbirkorlik korxonalarining iqtisodiyotga qo'shadigan xissasini oshirishga olib keladi:

□ ekologik tadbirkorlik faoliyatida ishlab chiqariladigan mahsulotlarning, sifatga ta'sir ko'rsatmagan xolda, murakkablik darajasini soddalashtirish.

□ ekologik tadbirkorlikda tejamkor va yuqori unum bilan ishlaydigan dastgox va moslamalarni yaratish. Innovasion faoliyat bilan har bir tadbirkorlik korxonasi shug'ullanishi uchun asos va rag'bat yaratilishi kerak. Ular o'zlari ham samarasi yuqori bo'lgan dastgoxlar va asbob-uskunalarni yaratishga harakatlarni amalga oshirishlari kerak.

□ ekologik tadbirkorlik ishlab chiqraishidagi barcha mahsulot turlarini bir biriga moslashtirish, muvofiqlashtirish. [6].

Bizga ma'lumki ekologik tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanuvchi korxonalarda ishlab chiqarish salohiyatidan samarali foydalanishga olib boruvchi barcha omillarning bir-biri bilan munosabatlarini takomillashtirish orqali ularning iqtisodiyotga qo'shadigan xissasini oshirishga muvaffaq bo'linadi (1-rasm). Ularning bir biri bilan o'zaro munosabatini takomillashtirish aniq tashkiliy-texnikaviy tadbirlarni amalga oshirish orqali ifodalanadi. Ushbu tadbirlarga asosan quyidagi yo'nalishlarni kiritish mumkin:

- tadbirkorlik ishlab chiqarishida ish joylarini hamda ishlab chiqarish bo'limlarini malakali tarzda rejalash;

- operativ rejalashtirishning usullarini tanlash;

- texnologik dastgoxlardan foydalanish darajasini o'rganish.

Shuningdek ekologik tadbirkorlikda ishlab chiqarish resurslaridan samarali foydalanishni ta'minlashda ishlab chiqarish uzluksizligi ham katta ahamiyatga ega va o'z ichiga quyidagilarni oladi:

□ rejalashtirish uzluksizligi.

□ ishlab chiqarish jarayoni uzluksizligi.

□ moddiy texnika ta'minoti uzluksizligi.

□ nazorat uzluksizligi.

□ ishlab chiqarish xolatini tahlil qilish uzluksizligi.

□ xodimlar va dastgoxlarning uzluksiz bandligi.

Bundan tashqari ekologik tadbirkorlik korxonalaridagi rejalashtirish jarayonining uzluksizligi korxonadagi joriy reja tarkibiga belgilangan ishlarni bajarib borish bilan bir qatorda navbatdagi ishlarni kiritish orqali ta'minlanadi. Faqat shunday qilingandagina ishlab chiqarishni tayyorlashni o'z vaqtida tahlil etish mumkin, mahsulotni belgilangan muddatlarda ishlab chiqarishga imkon yaratiladi. Rejalashtirishning uzluksizligi ishlab chiqarish jarayonining uzluksiz bo'lishini nazarda tutadi. Ishlab chiqarish jarayoni uzluksiz davom etishi mavjud ishlab chiqarish resurslaridan samarali foydalanishni ta'minlovchi muhim omillardandir[5].

Yuqoridalardan kelib chiqib xulosa o`rnida shuni ta`kidlash lozimki bugungi kundagi iqtisodiyotni globallasuvi hamda raqobat kurashining keskinlashuvi sharoitida amalga oshirilayotgan o`zgarishlar ishlab chiqarishning texnik xolatining o`zgarishi, yangi texnikalar bilan qurollanish jarayonining tezlashishi, ekologik tadbirkorlik faoliyatiga mahsulot ishlab chiqarish yoki xizmat ko`rsatishning yangi texnologiyalarining kirib kelishi, moddiy texnika ta`minotini tashkil etish va shu kabi funksiyalarni amalga oshirishni talab qilmoqda. Bu esa mamlakat istiqbolini belgilab beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO`YHATI:

1. O`zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947-son "O`zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo`yicha Harakatlar strategiyasi to`g`risida"gi Farmoni. Toshkent,"O`zbekiston", 2017 yil.
2. 2022-2026 yillarga mo`ljallangan Yangi O`zbekistonning taraqqiyot strategiyasi. O`zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, PF-60,-28.01.2022 yil.
3. OlimSabirovichKazakov,&IlhomMahamadjanovichKamoliddinov. (2021). SOME QUESTIONS OF INCREASE OF EFFICIENCY IN ACTIVITY ENTERPRISE SUBJECTS. Journal of Central Asian Social Studies, 2(01), 160-169. <https://doi.org/10.37547/jcass/volume02issue01-a24>
4. Muhammadjanovich K. I. EFFECTIVE DIRECTIONS OF DEVELOPMENT OF ENTREPRENEURSHIP //Conference Zone. – 2022. – C. 129-133.
5. Kazakov O.S. Menejmentga kirish. Darslik. Toshkent. "Fan ziyosi" nashriyoti, 2021 y.
6. М. Мескон, М.Альберт, Ф.Хедоури. Основы менеджмента. М.: Дело, 1992.- С. 489.
7. O`zbekistonda kichik tadbirkorlik. Statistik to`plam. Toshkent, 2020 y.190b.
8. Namangan viloyati statistika boshqarmasi ma`lumotlari.
9. www.agro.uz sayti ma`lumotlari.